

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător: V. Gîrleanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: O. Cojocaru, B. Bîrcă, E. Clim

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ncolae Craiu
Galina Starulat
Victor Burduh
Svetlana Filincova

examinând recursurilor declarate de Silvia Grigorieva și de Eugeniu Strîmbei,
reprezentat de avocatul Natalia Pavlova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Silviei Grigorieva către
Eugeniu Strîmbei, cu privire la demolarea construcției și încasarea prejudiciului
moral,

împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost
respinse apelurile declarate de Silvia Grigorieva și de Eugeniu Strîmbei, reprezentat
de avocatul Natalia Pavlova, și menținută hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 16.09.2016, Silvia Grigorieva a depus cerere de chemare în judecată către
Eugeniu Strîmbei privind demolarea construcției ce-i aparține cu drept de proprietate
pârâtului și încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 de euro.

În motivarea acțiunii a indicat că, Strîmbei Eugeniu, la 03.02.2015, a prelungit
lucrările de reconstrucție a porțiunii de imobil din XXX, nr. cadastral XXX, în mod
neautorizat, în lipsa autorizației de construire, a documentației de proiect și în lipsa
certificatului de urbanism.

Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 17.03.2016, a fost
recunoscut vinovat Strîmbei Eugeniu de comiterea contravenției prevăzute de art.179
Cod contravențional și a fost eliberat de răspundere contravențională în legătură cu
intervenirea termenului de prescripție, cu clasarea cazului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.08.2016, a fost respins ca nefondat
recursul declarat de reprezentantul agentului constatator din cadrul Inspecției de Stat în
Construcții, Ostafi Eugeniu, și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun.
Chișinău din 17.03.2016.

La fel, reclamanta a menționat că porțiunea de imobil din str. Alexandru cel Bun 10, mun. Chișinău, care a fost executată de către Strîmbei Eugeniu, prezintă o atentare inadmisibilă la dreptul de proprietate asupra bunului său: casa de locuit individuală de pe str. XXX, cu nr. cadastral XXX, deoarece structura de rezistență a casei sale a fost afectată ca rezultat al executării lucrărilor de reconstrucție a porțiunii de imobil din str. XXX.

Dreptul de proprietate constituie o realitate juridică garantată de art. 46 alin. (1) din Constituție, art. 316 alin. (2) Cod civil și protejată de art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Ca urmare a acțiunilor lui Strîmbei Eugeniu, manifestate prin executarea lucrărilor de reconstrucție a porțiunii de imobil din str. XXX, i-a fost cauzat un prejudiciu moral în mărime de 5000 de euro.

Astfel, reclamanta a solicitat obligarea lui Strîmbei Eugeniu să demoleze din contul lui construcția neautorizată de pe str. XXX și să se încaseze prejudiciul moral în mărime de 5000 de euro.

La 03.04.2018, prin cancelaria instanței, reclamanta Grigorieva Silvia a depus cerere de concretizare a pretențiilor către Strîmbei Eugeniu, solicitând demolarea construcției cu nr. cadastral XXX, situată în XXX, ce-i aparține cu drept de proprietate pârâtului, încasarea prejudiciului moral în mărime de 5000 de euro, menționând că construcția neautorizată de pe str. XXX, manifestată prin porțiunea de imobil, a cărei demolare este solicitată, a fost legalizată de către pârâtul Strîmbei Eugeniu, prin înregistrarea procesului-verbal de recepție finală din 11.04.2017 „construcție nelocativă lit. B(04) din str. XXX”, la 05.05.2017, la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, ca bun imobil cu nr. cadastral XXX.

Prin hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată și s-a încasat de la Strîmbei Eugeniu, în beneficiul Silviei Grigorieva, prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată în mărime de 100 de lei. În rest, acțiunea înaintată de Grigorieva Silvia s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 15 mai 2018, Grigorieva Silvia a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 04 mai 2018.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 17 mai 2018, Strîmbei Eugeniu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 04 mai 2018.

Prin decizia din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate și menținută hotărârea primei instanțe.

La 13.09.2019, Silvia Grigorieva a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 21 mai 2019.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a lăsat fără răspuns argumentele invocate în cererea de apel, s-a limitat doar la expunerea elementelor de drept de către prima instanță, care a avut în motivarea hotărârii în cauză o poziție absolut părtinitoare față de intimatul Strîmbei și discriminatoare față de ea, care este proprietar cu bună-credință.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu admiterea integrală a cerințelor din cererea de chemare în judecată.

La 22.10.2019, Eugeniu Strîmbei, reprezentat de avocatul Natalia Pavlova, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a dat răspuns la argumentele expuse în cererea de apel pe marginea ilegalității instanței de fond cu privire la încasarea sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, a aplicat greșit cadrul legal cu privire la repararea prejudiciului moral.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată cu încasarea sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, și emiterea în această parte a unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La 25.11.2019, Silvia Grigorieva a depus cerere de recurs suplimentar, invocând cerințe similare recursului inițial.

La 25.11.2019, Silvia Grigorieva a depus referință la cererea de recurs a lui Eugeniu Strîmbei, prin care a solicitat ca recursul să fie respins.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 21 mai 2019 și expediată pentru comunicare participanților la proces la 05 iunie 2019 (f. d. 248, vol. I), însă date despre recepționarea deciziei contestate la materialele dosarului lipsesc. Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 04 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Silvia Grigorieva și de Eugeniu Strîmbei, reprezentat de avocatul Natalia Pavlova, au fost declarate admisibile.

Examinând materialele dosarului, argumentele recursurilor și ale referinței, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră necesar de a admite recursul declarat de Eugeniu Strîmbei, reprezentat de avocatul Natalia Pavlova, și de a respinge recursul declarat de Silvia Grigorieva, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu privire la admiterea pretenției prin care s-a solicitat repararea prejudiciului moral, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi privind respingerea acțiunii, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În speță, prin hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată și s-a încasat de la Strîmbei Eugeniu, în beneficiul Silviei Grigorieva, prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată în mărime de 100 de lei. În rest, acțiunea înaintată de Grigorieva Silvia s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Silvia Grigorieva și de Eugeniu Strîmbei, reprezentat de avocatul Natalia Pavlova și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile se atestă că reclamantei Grigorieva Silvia îi aparține cu drept de proprietate 3/5 cotă-parte și pârâtului Strîmbei Eugeniu 2/5 cotă-parte din casa de locuit individuală cu nr. cadastral XXX, situată în XXX.

La 05.06.2017, Eugeniu Strîmbei, a înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, bunul imobil - construcție nelocativă lit. B(04), cu nr. cadastral XXX, în baza procesului-verbal de recepție finală din 11.04.2017, prin care a fost recepționată construcția cu nr. cadastral XXX, situată în XXX, destinația nelocativă, compusă din construcția nelocativă lit. B(04) suprafața la sol 68 m.p, suprafața loială 97,2 m.p., nr. de etaje D+P, conform certificatului despre rezultatele inspectării bunului imobil nr.66059 din 24.05.2013, a cărei demolare a fost solicitată de către reclamanta Silvia Grigorieva.

Comisia de recepție finală, în urma examinării și analizei lucrărilor efectuate și a documentelor cuprinse în cartea tehnică a construcției, a propus construcția nelocativă lit.13(04) din str. XXX, spre recepție. Comisia de recepție finală și-a motivat propunerea făcută prin: certificatul de urbanism nr.60 din 26.09.2013, raportul de expertiză din 28.04.2017, hotărârea instanței de judecată din 31.01.2011.

Totodată, instanța de apel a constatat că, conform raportului de expertiză nr. 418 din 10.11.2017, s-a concluzionat că: bunul imobil, cu modul de folosință „locativ”, înregistrat cu nr. cadastral XXX, amplasat în XXX, emite starea telurică avariata a bunului și necorespunderea cerințelor normative în construcție stabilite de Legea nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții.

La momentul examinării stării tehnice a construcțiilor de bază - fundația, acoperișul, s-a constatat că starea tehnică a bunului imobil, înregistrat cu nr. cadastral XXX, amplasat în XXX este nesatisfăcătoare, avariata, dotata cu defecte tehnice cum ar fi: prezența fisurilor la soclu; tasarea și fisurarea pardoselilor în interiorul nului; prezența fisurilor orizontale și verticale pe pereții portanți; prezența rosturilor de la 3 cm 24 cm cu căderi de tencuiri partea interioară; fisurarea și căderea parțială a planșeului de pod; jimbarea geometriei planșeului de pod; depozitarea materialelor de construcție uzate fapt ce provoacă umezirea pereților; urme de inundație a planșeului din cauza acoperișului deteriorat.

Defectele depistate în interiorul bunului imobil, înregistrat cu numărul cadastral XXX, amplasat în XXX, au parvenit și au legătură cauzală cu lucrările de construcție demarate la cota-parte alăturată ce-i aparține cu drept de proprietate lui Strîmbei Eugeniu, în lipsa executării lucrărilor de protecție a bunurilor învecinate (f.d.75-89).

În continuare, instanța de apel a concluzionat că, chiar dacă Strîmbei Eugeniu a înregistrat porțiunea de imobil reconstruită, ca construcție nelocativă cu nr. cadastral XXX, la Oficiul Cadastral Teritorial, defectele depistate în interiorul bunului imobil, înregistrat cu numărul cadastral XXX, amplasat în XXX, ce-i aparține cu drept de proprietate și apelantei/intimatei Grigorieva Silvia, au parvenit și au legătură cauzală cu lucrările de construcție demarate la cota-parte alăturată ce-i aparține cu drept de proprietate lui Strîmbei Eugeniu, în lipsa executării lucrărilor de protecție a bunurilor învecinate. Or, Grigorieva Silvia este îndreptățită de a solicita încasarea prejudiciului moral de la Strîmbei Eugeniu.

Așadar, verificând legalitatea hotărârii contestate prin prisma materialelor dosarului și a prevederilor legale aplicabile litigiului, Colegiul constată că de către Comisia de recepție finală construcția nelocativă lit. 13(04) din XXX a fost propusă spre recepție, Comisia motivându-și propunerea făcută prin: certificatul de urbanism nr.60 din 26.09.2013, raportul de expertiză din 28.04.2017, hotărârea instanței de judecată din 31.01.2011.

Astfel, din momentul în care bunul imobil în cauză a fost recepționat de către organele abilitate de stat, fiind întocmit procesul-verbal de recepție finală a construcției și înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, instanțele de judecată ierarhic inferioare întemeiat au respins solicitarea privind demolarea construcției cu nr. cadastral XXX, situată în XXX, ce-i aparține cu drept de proprietate pârâtului Strîmbei Eugeniu. Or, această autorizare este prezumată până la proba contrară, iar probe pertinente și concludente ce ar confirma faptul ilegalității actelor care au stat la baza recepției finale, indicate în procesul-verbal de recepție finală din 11.04.2017, precum și însuși procesul-verbal de recepție finală, la materialele dosarului lipsesc.

Pe cale de consecință, cât privește soluția instanțelor de judecată cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul consideră că, în această parte, hotărârile adoptate rezultă din interpretarea eronată a legii și respectiv, nu pot fi menținute.

În acest sens, instanțele de judecată cu referire la prevederile art.1422 al Codului civil, au reținut că intimatului i-a fost cauzat un prejudiciu moral în urma acțiunilor de prejudiciere a imobilului ce-i aparține, fapt ce în opinia instanțelor se confirmă prin raportul de expertiză nr. 418 din 10.11.2017.

Conform art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, iar potrivit prevederilor art. 1398 al aceleiași legi, citate mai sus, prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune poate fi reparat exclusiv în cazurile prevăzute de lege.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Analizând circumstanțele cauzei prin prisma normei sus-indicate, instanța de recurs consideră ca fiind incorectă poziția instanței de apel expusă în decizia contestată cu privire la încasarea prejudiciului moral, prin invocarea raportului de expertiză nr. 418 din 10.11.2017, dat fiind faptul că, la caz, aceasta cerință este o pretenție secundară în raport cu pretenția cu privire la demolarea construcției din litigiu, care este principală și formează obiectul cererii de chemare în judecată. Respectiv, admiterea unei pretenții secundare fără a fi admisă pretenția principală pe motiv de netemeinicie a acesteia nu este admisibilă, mai ales și în situația în care legislația în vigoare nici nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut sau a curs ceva,

circumstanțele raportului de expertiză nr. 418 din 10.11.2017, fiind obiectul examinării în raport cu o eventuală pretenție cu privire la încasarea prejudiciului material. Însă o asemenea pretenție în prezentul litigiu de către reclamantă nu a fost înaintată.

Așa fiind, se constată că prevederile normei cu privire la încasarea prejudiciului moral nu sunt aplicabile raportului juridic dat de reparare a prejudiciului moral, instanțele de judecată incorect aplicând prevederile art. 1422 al Codului civil.

Este important de evidențiat că, deși, persoana trece prin suferințe în multe situații din viață, inclusiv în cazul faptelor ilicite la care este expusă, aceasta încă nu o îndreptățește să solicite despăgubiri. Persoana o poate cere doar în cazurile prevăzute de lege și în condițiile legale privind răspunderea.

Așadar, Colegiul lărgit consideră că pretenția privind încasarea prejudiciului moral, în speță, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, motiv pentru care hotărârile instanțelor inferioare în această parte urmează a fi casate cu emiterea unei noi hotărâri.

Cu referire la celelalte critici din recursuri, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în cauză și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursul formulat de Silvia Grigorieva.

De fapt, motivele recursului Galinei Grigorieva sunt inadmisibile în esența lor și nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz (a se vedea, *printre alte autorități*, cauza Kamil Uzun vs Turcia, hotărârea din 10 mai 2007, § 64; cauza Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), hotărârea 17 iulie 2014, § 156).

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de Silvia Grigorieva și de a admite recursul declarat de Eugeniu Strîmbei, reprezentat de avocatul Natalia Pavlov, cu casarea deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 04 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea încasării prejudiciului moral și a încasării taxei de stat în mărime de 100 de lei, și în această parte emite o nouă hotărâre de respingere a acestor pretenții, cu menținerea în rest a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Galina Grigorieva.

Se admite recursul declarat de Eugeniu Strîmbei, reprezentat de avocatul Natalia Pavlov.

Se casează parțial decizia din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea

din 04 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Silviei Grigorieva către Eugeniu Strîmbei, cu privire la demolarea construcției și încasarea prejudiciului moral, și în această parte se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge ca neîntemeiată pretenția înaintată de Silvia Grigorieva cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea taxei de stat în mărime de 100 (o sută) de lei.

În rest, decizia din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 04 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Galina Stratulat

Victor Burduh

Svetlana Filincova